

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจบางประการของคณะป่าไม้บ้านในเขตป่าผลิตดงสีทวน 2) การได้รับการส่งเสริมและความคิดเห็นของคณะป่าไม้บ้านเกี่ยวกับการจัดการป่าผลิต 3) การมีส่วนร่วมของคณะป่าไม้บ้านในการจัดการป่าผลิตดงสีทวนและ 4) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าผลิตดงสีทวนของคณะป่าไม้บ้านที่มีสภาพเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นคณะป่าไม้บ้านจำนวน 195 คน ซึ่งเลือกแบบสุ่มอย่างง่ายจากคณะป่าไม้บ้านที่อาศัยอยู่ใน 39 หมู่บ้านของ 2 เมืองคือ เมืองสองคอนและเมืองท่าปิ้งทอง ในแขวงสะหวันนะเขต เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2550 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t-test และ F-test ผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

คณะป่าไม้มีอายุเฉลี่ย 48.5 ปี เกือบทั้งหมดสมรสแล้ว ครึ่งหนึ่งจบประถมศึกษาและต่ำกว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการเกษตร มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 6.0 คน จำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 4.5 คน คณะป่าไม้บ้านส่วนใหญ่เป็นกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งเป็นกรรมการในคณะป่าไม้บ้านมาแล้วเฉลี่ย 3.9 ปี คณะป่าไม้บ้านเกือบทั้งหมดมีที่ดินเป็นของตนเอง โดยมีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 18.3 ไร่ มีเงินเดือนจากรัฐเฉลี่ยเดือนละ 15,400 กีบ และมีรายได้รวมของครอบครัวเฉลี่ย 11,319,820.5 กีบต่อปี

คณะป่าไม้บ้านที่เข้าร่วมในการจัดการป่าผลิต ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ป่าไม้หลายด้าน เช่น ได้รับการประชุมชี้แจงจากเจ้าหน้าที่ การพบปะติดต่อกับเจ้าหน้าที่ และการแจกจ่ายเอกสาร แต่มีการจัดทัศนศึกษาน้อย ปัญหาสำคัญคือ ขาดเรือนเพาะชำเพื่อเพาะกล้าไม้ ส่วนการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร พบว่า คณะป่าไม้บ้านได้รับข้อมูลข่าวสารในด้านต่างๆ ค่อนข้างมาก

จากการศึกษาความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าผลิต 4 ด้าน พบว่า 1) ด้านการกำหนดปัญหามีทั้งหมด 3 ประเด็น โดยมีส่วนร่วมในระดับมากทุกประเด็น 2) ด้านการวางแผน มี

ทั้งหมด 2 ประเด็น มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด 2 ประเด็น 3) ด้านการดำเนินงาน มีทั้งหมด 18 ประเด็น โดยมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด 11 ประเด็น มีส่วนร่วมในระดับน้อย 2 ประเด็นและไม่มีส่วนร่วม 5 ประเด็น และ 4) ด้านการติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานป่าผลิต มีทั้งหมด 4 ประเด็น โดยมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด 3 ประเด็น และมีส่วนร่วมในระดับน้อย 1 ประเด็น

การใช้ประโยชน์จากป่าผลิตของคณะป่าไม้บ้าน พบว่า คณะป่าไม้บ้านทั้งหมดได้รับประโยชน์จากการร่วมดำเนินงานป่าผลิต เช่น การจับสัตว์ขนาดเล็กใช้ไม้ทำเครื่องมือการเกษตร การเก็บเห็ดป่า และเก็บหน่อไม้ เป็นต้น

การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของคณะป่าไม้บ้านในการจัดการป่าผลิต มีจำนวนทั้งหมด 30 ประเด็นจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา พื้นที่ถือครอง รายได้รวมของครอบครัว และจำนวนการได้รับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับป่าผลิต พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะป่าไม้บ้านที่มีสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจต่างกันมีจำนวนประเด็นในการจัดการป่าผลิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดังนี้ อายุแตกต่างกันจำนวน 12 ประเด็นระดับการศึกษาแตกต่างกันจำนวน 10 ประเด็น พื้นที่ถือครองแตกต่างกันจำนวน 2 ประเด็นรายได้รวมของครอบครัวแตกต่างกัน จำนวน 4 ประเด็น และจำนวนการได้รับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับป่าผลิตแตกต่างกัน จำนวน 10 ประเด็น

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) ควรส่งเสริมให้คณะป่าไม้บ้านมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าผลิตมากขึ้น 2) ควรจัดให้คณะป่าไม้บ้านมีการไปทัศนศึกษาดูงานมากขึ้น 3) ควรจัดให้มีเรือนเพาะชำกล้าไม้สำหรับไว้ปลูกในพื้นที่ป่าหรือสถานที่ต่างๆ ในหมู่บ้านและ 4) ควรมีการส่งเสริมคณะป่าไม้บ้านที่มีอายุไม่เกิน 45 ปี และมีพื้นที่ถือครองไม่เกิน 10 ไร่ มีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการป่าผลิตมากขึ้น

The objectives of this research were to study: 1) some socio-economic backgrounds of forest village committee members in Dongsituan Area, 2) reception of extension service and opinions toward the management of production forest of the members, 3) participation in management of production forest of the members, 4) comparison on participation in management production forest of the members based on selected socio-economic backgrounds of the members. The study sample was 195 forest village committee members who were randomly selected from 39 villages in 2 districts, Song Korn and Tha Bungthong, in Savannakhet Province of Lao PDR. The data were collected by using interview schedules during May-October, 2007 and analyzed by the Statistical Package for Social Sciences Program (SPSS for Windows) to determine frequency, percentage, arithmetic mean, minimum, maximum, t-test and F-test.

The results showed that the forest village committee members had average age of 48.5 years old, majority were married, half were finished at primary school and lower, almost all of them were farmers, average household size was 6.0 persons, with 4.5 persons in labour forces. They had been the committee members for the average of 3.9 years, almost all of them had their own land with average land size of 18.3 rai (6.25 Rai =1 hectare), received state salary for the average of 15,400 Kip per month (8,450 Kip = 1U.S.dollar) and their average household income was 11,319,820.5 Kip per year.

The members received extension service from forestry officers in many methods such as workshops, meetings, and printed materials, but the members received a small number of study tours. The main problem of their operation was lacking nursery for seedling preparation. It was found that the members had several channels in obtaining information on forest management.

Regarding their opinions toward participation in production forest management in 4 aspects, it was found that: 1) problem identification aspect with 3 items, participated in at the high level for all 3 items; 2) planning aspect with 2 items, participated in at the high level for all 2 items; 3) implementation aspects with 18 items, participated in at the high level for 11 items, at the low level for 2 items, and at the none level for 5 items; and 4) monitoring and evaluation aspect with 4 items, participated in at the high level for 3 items, and at the low level for 1 items.

It was found that all of the committee members received benefits from their participation in production forest management, such as catching small animals, using wood for making agricultural tools, and collecting mushroom and bamboo shoot.

The opinions of the committee members toward their participation in the production forest management on 30 items were compared based on their age, educational level, size of land holding, total household income, frequency of knowledge transfer on production forest received. It was found statistically significant differences in certain numbers of items according to their basic backgrounds as follows; age for 12 items, educational level for 10 items, size of land holding for 2 items, total household income for 4 items, and frequency of knowledge transfer on production forest received for 10 items.

The recommendations from this study are: 1) the committee members should be encouraged to have more involvement in caring for newly planted trees and activities on forest protection, 2) more study tours should be provided for the committee members, 3) a nursery for seedling preparation should be built at each village, and 4) the committee members with not more than 45 years of age and having land holding size not more than 10 Rai should be encouraged to have more participation in the activities of production forest management.